

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה מורה"ג ח"ג	כוכבי אור	שולחן ערוך יתכן משפט
שבת	י"ג	צו:	י	חורה	רפג רסד	רע"ה: ג-פ
א	י"ד	צו:	יא	פא:	רסד רסו	רע"ו: ג-פ
ב	ט"ו	צו:	יב	פב:	רסד רסח	רע"ז: ג-פ
ג	ט"ז	צח:	יג	פג:	רסד רע	רע"ח: ג-פ
ד	י"ז	צח:	יד	פג:	רע"א רעב	רע"ט: ג-פ
ה	י"ח	צט:	טו	פג:	רע"ב רעד	רע"ז: ג-פ
ו	י"ט	צט:	טז	חורה	רע"ב רעז	רע"ח: ג-פ

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכתער שליט"א

454 | פרשת בשלח | י"ג שבט תשפ"ו

דבר המערכת

בשבוע הבא חל היום הגדול 'חמשה עשר בשבט' ראש השנה לאילנות, אשר כדברי מוהרנ"ת יש בו ג'כ מתיקוני ראש השנה העיקרי, כי גם ראש השנה לאילנות הוא יום דין בו נלחם הצדיק להוציא את הבלועים בבטן הסטרא אחרא ע"י תפילה בבחינת דין, שהוא מוסר נפשו עבור הנשמות הנידחות (עיי' ליקוטי הלכות, ערלה ג, יא).

לגבי ראש השנה העיקרי מלמדנו רבי נתן (קיצור ליקוטי מוהר"ן ח"ב נ) ש"בראש השנה צריכין להכריח את עצמו להתפלל בכח גדול ביותר, ולקשר תפילתו להצדיק האמת שהוא בעל כח גדול שיכול להתפלל תפילה בבחינת דין, כמו שצריכין להתפלל בראש השנה, ועי"ז זוכין להוציא מהסטרא אחרא כל החיות שבלעה מקדושת ישראל". לאור האמור, הרי שגם בט"ו בשבט הוא זמן להתחדש בתפילה בכח ובהתקשרות לצדיקים. כל מי שחש שהוא ממש בלוע ברע חלילה, למחצה לשליש ולרביע, ושככל שהוא מנסה להתגבר הוא לא מצליח לצאת מגבולי הטומאה - זה הזמן להתחדשות ולזכייה בשבירת כוחות הרע באופן פלאי ע"י תפילה בכח'.

יום 'חמשה עשר בשבט' הינו גם זמן הודיה פרטי, לכל המקורב לדעת רבינו הקדוש. ביום זה ירדה לעולם נשמת גאון עוזנו, רבי נתן הקדוש, אשר לו אנו חבים את כל השארת רבינו הקדוש, כפי שהעיד בעצמו ז"ל.

כאשר אנו עורכים ביום זה את הסעודה לכבודו של יום (כפי שנהג רבינו הקדוש - ראה ח"י"מ תכ"ז, וכן נהג רבי נתן, ראה על"ת שם"ט 'בהיותנו מסובים על השולחן אשר לפני ה' בזה היום חמשה עשר בשבט') הוא הזמן להודות בכל לב על העבר, בו זכינו ליהנות כל כך מפרי אילנו של רבי נתן, ולבקש על העתיד, שהשרף יעלה באילן-נשמותינו לחדש את צמיחת האמונה השמחה והקדושה, ויהיו פרי רוחנו ופרי מעשינו פירות מתוקים ומוצלחים לעד, כמו גם שיהיו פירותינו-זרענו אחרינו מחוברים לאילן הקדוש של צדיק האמת, לעשות רצון קוננו תמיד בלב שלם.

יום זה הוא גם יום של שמחה, להכיר בטובו יתברך אשר "נתן" מנוחה לעמו ישראל, וכך מספר מוהרנ"ת בעצמו (ימ"מ ח"ב אות לז): "אחר כך זכרתי שעבר יום חמשה עשר בשבט בלי שמחה כראוי, והתחלתי לשמח עצמי. והיה שם אחד מאנשי שלומנו, וחטפתי אותו לתוך השמחה ורקתי עמו בעל כרחו, ובתחילה לא היה מרוצה כלל אבל אני הכרחתי אותו הרבה ולא היה יכול לשנות רצוני, ועל ידי זה נמשך עליו שמחה אחר כך באמת".

העורכים

פניני אור

אמרות מפורסמות מרבינו הקדוש ותלמידיו

אמר פעם מוהרנ"ת: "קבלתי מרבנו כאלו שיחות ודבורים של התחזקות ולמוד זכות, שאלו הייתי מגלה אותם היתה מתבטלת כח הבחירה לגמרי".

(שיח שרפי קודש)

ויהי ידיו אמונה

לטובה, וכי אין שום טבע ומקרה ומזל בעולם. שכן כל הצרות והיסורים באים מנפילה להסתרת הטבע החופה על העולם.

בפרשתנו אנו לומדים על מלחמתו של משה בעמלק, שהינו כאמור בתורה 'ראשית גוים', 'שהוא כלול מכל הרע של כל הגוים והוא הראש והשורש של כולם' (שם, העושה שליח לגבות חובו ג, ו). ומשה רבינו לימד אותנו את דרך המלחמה בו לדורות, כפי שנהג הוא במלחמה זו: 'והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק', וחז"ל מבארים הרמת יד זו, שהיתה מכוונת לישראל, וכלשון המשנה: 'והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל - אלא לומר לך, כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים. ואם לאו, היו נופלין'.

ההסתכלות כלפי מעלה מחייבת שיעבוד הלב, ורק כך ניתן לבטל את עמלק, לפי שהלב הגשמי שקוע כולו ברגשות הטבע המסבבו, וצריך לשעבד את הלב לידיעת האמונה של השגחה פרטית בלבד, ורק כך נמתק הדין ומתבטלת הצרה.

וכך מלמדנו רבינו הקדוש על מהות אותה הרמת יד של משה במלחמה זו שהיא המלחמה הארוכה והתמידית של כל אדם בכל יום ובכל שעה: 'אמונה הוא בחינת תפילה, כמו שכתוב ויהי ידיו אמונה' ותרומנו 'פרישן בצלו', וזה בחינת ניסים למעלה מהטבע, כי התפילה למעלה מהטבע, כי הטבע מחייב כן, והתפילה משנה הטבע, ולזה צריך אמונה, שיאמין שיש מחדש ובידו לחדש דבר כרצונו' (ליקוטי מוהר"ן ז, ט). כלומר, משה רבינו הכניס בכלל ישראל את האמונה שאין טבע וכי הכל תלוי רק בתפילה, וכך נוצח כל הרע הזה שמשם כל שורש הצרות ברוחניות ובגשמיות.

רבי נתן (בליקוטי הלכות, נטילת ידים שחרי"ב) מאיר עינינו, שזוהי העבודה הראשונה מיד עם פקחת עינינו, ליטול את הידים במים ולטהרם, מכיון שעיקר רוח הטומאה שורה על הידים כי שם נתפס ביותר כח הטבע של כחי ועוצם ידי. ומוסיף ומבאר, שזו גם היתה הרמת ידי משה שהביאה לנצחון ישראל. "כי עמלק הוא כלליות כל הסטרא אחרא בחינת ראשית גוים עמלק, ועמלק היה כופר בעיקר ותלה הכל בטבע ח"ו, ועל כן עיקר הכנעתו על ידי הרמת הידים לידע שהכל בהשגחתו יתברך, כי ברא הכל ומחיה ומקיים השמים וכל צבאם והארץ בהשגחתו לבד ואין שום טבע ומערכת השמים כלל, ואזי נכנע עמלק והסטרא אחרא".

ומסיים שם "וגם עכשיו, בכל עת שצריכין ישועה וטהרה להינצל מתוקף הסטרא אחרא, שניקיתם מבחינת חכמת הטבע, אזי ממשיכים השגחה מסוף העולם", כלומר, מידיעת ההשגחה שתתגלה לעתיד, והיא שמחשה את הישועה הנצרכת.

הבה נתחבר לסוד ישועתנו והצללתנו, להתחדש באמונה, ולעקור מאתנו לאט לאט את שקרי הטבע, לטוב לנו לעד.

נכון, העיקר זה תפילה, אבל תכל'ס מה עושים!! הצער נוגע כל כך ללב, המעברים קשים מנשוא, גם ברוחניות וגם בגשמיות, אוי לו מיצרו ואוי לו משאר מצריו, הפרנסה דחוקה כל כך, באו מים עד נפש, גם חינוך הבנים מלא מכאובים, בכל פינות שהוא פונה הכל מלא יסורים.

צריך לקום ולעשות משהו, להזיז עניינים, לנסות לפעול בכל דרך שהיא כדי לצאת מן המיצר הזה - הוא אומר לעצמו - 'אולי אפנה לפלוני הנחשב לחכם, או לפלוני הידוע לעסקן נמרץ, או אולי למטפל בנפש פלמוני, אולי דרכו תבוא הישועה...'.

מבלי לגרוע מחובת ההשתדלות - שדרך אגב, יוצאים ידי חובתה די מהר, וכפי שרבי נתן מבאר בהרחבה פעמים רבות לגבי פרנסה, ולדוגמא (בליקוטי הלכות, חול המועד ד, ז): "אין צריכים רק עסק מועט בשביל פרנסה, ולא לבלות ולמרר כל ימיו על זה ומאומה לא ישא בעמלו, כי באמת עיקר הפרנסה על ידי בטחון לבד, רק צריכין איזה עסק כל שהוא, כמו שאמרו חז"ל 'יכול יהא יושב ובטל תלמוד לומר וברך בכל אשר תעשה', נמצא שצריכים רק לעשות איזה עסק מועט, שלא יהא יושב ובטל לגמרי והשם יתברך יברכו על ידי זה".

אולם כדאי שנבין היטב, מהו עיקר הגורם לכל הצער והיסורים הפוקדים את האדם, ומהי ההצלה הבטוחה והעיקרית שיש לשים לב עליה בכל עת, ובעת צער ויסורים בפרט.

רבינו הקדוש (בליקוטי מוהר"ן, ח"א סי' ר"ג) מלמדנו, שכל הרגשות הצער והיסורים שיש לאדם, נובעים מחסרון הדעת שאינו מאמין דיו בהשגחת ה'. כי מי שידוע שהכל בהשגחתו יתברך הרי גם בעת היסורים עצמם אין הוא חש בהם צער, מאחר שמאמין שהכל בהשגחה לטובתו, וגם ביסורי גוף שבהכרח מרגישים אותם "אף על פי כן, היסורים קלים מאד ונוחים להתקבל בעת שידוע בדעת ברור שהכל בהשגחה מהשם יתברך".

אך לא רק הרגשות הצער והיסורים בטלים מהאדם בעת שמתחבר לדעת ההשגחה, אלא גם בפועל מתבטלים כל הצרות והיסורים. וכפי שרבינו הקדוש ממשיך שם, שעיקר הצער שיש לישראל בגלות הוא מחמת שנפלו מהדעת ותולים הכל בטבע ובמקרים ובמזל, "ומחמת זה בעצמו יש להם יסורים, כי אילו היה להם דעת שהכל בהשגחה לא היה להם יסורים כלל". ומסיים שם, שכשהקב"ה רוצה לרחם על עמו ולהושיעם מגלותם, הוא ממשיך עליהם דעת ואמונת ההשגחה, ועל ידי זה נתעלים ישראל ונעשה קץ וסוף מהאומה הרשעה שמצירה להם. וכפי שגם רבי נתן מביא (בליקוטי הלכות, תשעה באב א, ב): "כל הצרות והיסורים ח"ו, כולם הם מחסרון הדעת, וחסרון הדעת היינו הסתרת הידיעה בחינת חסרון אמונה, כי העיקר תלוי בהאמונה: כשיש אמונה בשלמות כראוי בה' יתברך, אזי כל היסורים בטלים".

מי שחפץ בישועה ונפשו משתוחחת תחת נטל סבלה, ומי שמרחם על עצמו ורוצה לומר די לסאת יסוריו, בהכרח שיעסוק בשעת צרתו בעוצם ידיעת ההשגחה, שהשי"ת משגיח עליו עתה

לתגובות והערות
ניתן לקבל את העיון באימיל מידי שבוע
3323796@gmail.com

הדל"נ 4:36 • ניץ החמה 6:29 • מוזק"ש 8:26
צאת השבת 5:51 • צאה"ש לר"ת 6:30

הספה"ק "אוצר היראה"

שאלה:

ב"ה זכיתי גם אני להיות בין אלפי המתחילים של לימוד הדף היומי ב'ליקוטי הלכות', ואין מילים לתאר את הנאתי הרוחנית. ומה שרציתי לשאול הוא, האם יצאו במשך הדורות 'סיכומים' מאת אנ"ש על הליקוטי הלכות, כדי לסכם את דבריו באופן קצר וברור?

תשובה:

אכן, יצא גם יצא. ספר נפלא אשר כל עניינו הוא לסכם ולקצר את דברי מוהרנ"ת, ולדלות פנינים מתוך דרושיו הארוכים. אשר נתחבר ע"י שר התורה, הרה"ק מטשעהרין זיע"א, ונקרא שמו בישראל **"אוצר היראה"**. [אלא שלא סידר את ספרו על סדר ה'ליקוטי הלכות' אלא לפי נושאים, ולפני כמה שנים היו מדפיסים סידרו והדפיסו את ספרו ע"פ סדר הליקוטי].

ובהקדמתו האריך לבאר גודל המצוה לעשות קיצורים מתוך דברי מוהרנ"ת, וכתב בתוך דבריו: **"שהוא מצוה וחובה על כל אחד מישראל, לעשות קיצורים מחידושי תורתו של הרב רבי נתן ז"ל, לקרב הדברים ביותר לכל המדרגות שבישראל ולזכות את הרבים ביותר על ידי חידושי תורתו ז"ל"**. ועל כן נתעוררתי ונתחזקתי לעסוק בזה, והתחלתי לחבר **קיצור מכל ספרי ליקוטי הלכות, על פי דרך החיבור של הליקוטי עצות**, היינו על סדר הא"ב, אך בביאור הדברים ובאריכות קצת במקום שאמרו להאריך לפי צורך הענין. ובה' בטחתי כי בחיבור הזה ימצא המעיין החפץ באמת מרגוע לנפשו, ועל ידו יראו ויתבוננו כל בני אדם את כל האוצרות היקרים והנפלאים ונוראים מאד, והסגולות החמודות והגנוזות, והעצות הנפלאות והנוראות והתמימות והקדושות מאד,

הנמצאים בספרי 'ליקוטי הלכות' הקדושים בכל פרט ופרט מענייני העולם העוברים על כל אחד מישראל בכל עת, ויהיו הדברים האלה הנמצאים בחיבור זה לכל החפצים לשמוע דבר ה' באמת כמים קרים על נפש עיפה"ה (אוצר היראה, הקדמה).

ובקשר לחיבור ספר זה, סיפר הרב מטשעהרין חלום מופלא. וכמסופר (במבוא לפרפראות לחכמה' מהדורת תורת הנצח):

"כאשר חיבר את חיבורו הגדול 'אוצר היראה' ד' חלקים, הנקרא בשם 'ליקוטי עצות החדש' (המשולש), סיפר בקשר לזה מעשה שהיה: שחלם לו פעם, והנה רואה הוא את מוהרנ"ת ניצב לנגדו בפנים מאירות, ובשני ידיו החזיק ב' ספרים גדולים ועבים מאד, אולם ניכר היה הדבר כי מתאמץ הוא ומתייגע לשאת אותם ובקושי רב מפני כובד משקלם, בתוך כך פנה אליו מוהרנ"ת ואמר לו: **'הנך רואה: ספרים אלו הם חיבורי שכתבתי, אך קשה עלי לשאת אותם לבדי, וצריך אני סיוע ועזר לזה'...** כאומר שמבקש את עזרתו שישמשנו ויסייע לו בחיבוריו הגדולים. ובגין כך נתעורר וקיבל על עצמו לשמש את מוהרנ"ת, והתחיל כפי הנראה בחיבור ספר 'קיצור ליקוטי הלכות', הימנו נדפס כרך ראשון בלבד, אך לאחר מכן שינה את מבנה החיבור על פי תבנית ה'ליקוטי עצות', וכך זכינו לחיבור גדול ורב היקף מלא מדע וחכמה בדמות ספרי 'ליקוטי עצות החדש', אשר בו תמצית משנתו של מוהרנ"ת בכל ספרי 'ליקוטי הלכות' (כעין ספר 'ליקוטי עצות' שחיבר מוהרנ"ת על הליקוטי מוהר"ן). כדי להקל על המעיין במ, ונחלק לד' חלקים רבי הכמות והאיכות, מסודר על עניינים וערכין בסדר א"ב ועל קדושת המועדים והזמנים, חיבור אדיר שעשה רושם רב בכל העולם לקרב הלבבות לאביהם שבשמים" (מבוא לפרפראות לחכמה, מהדורת תורת הנצח).

ואכן, ספר זה התקבל בחיבה עצומה אצל אנ"ש. וכבר בחיי הרב מטשעהרין, מונה רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה, תלמיד מוהרנ"ת, ספר זה בין רשימת הספרים בהם "אנו יכולין להחיות נפשותינו בכל שעה ושעה"... (נתיב צדיק, מכתב מד) והוא גם מייצג לאנ"ש ללמוד בספר זה (עיי"ש במכתב י"ד ומכתב פ"ה).

ובדורות הבאים חזרו והדפיסו ספר זה, ורבי שמשון ברסקי ז"ל מודיע בשמחה באחד ממכתביו: "גם נמצא לקנות הליקוטי עצות מהרב ז"ל מטשעהרין, והוא קיצור מכל הליקוטי הלכות, והוא ספר נחוץ מאד לכל הרוצה בתקנת נפשו באמת!" (גבורות שמשון, מכתב כז).

במכתב אחר הוא כתב: "גם אפשר נחוצים לך הספרים 'לקוטי עצות חדש' אשר חיברם וליקטם מלקוטי הלכות הרב מטשעהרין, גם כן באפשרות לקנותם ולשלחם לך, והוא דבר נחוץ מאד להתעוררות ולהתחזקות. אני בעצמי קיבלתי מהספרים הנ"ל טובה גדולה בעזרת ה' יתברך!" (מכתבי רבי שמשון [החדש] מכתב מא).

ועל בסיס ספר זה אף חיבר רבי אלתר טעפליקער הי"ד את ספריו הידועים והנפוצים **"השתפכות הנפש"** ו**"משיבת נפש"**, ספרים שכידיע זכו לאורך השנים לקרב נפשות רבות ויקרות לחסידות ברסלב.

אמנם, למותר לציין שבוודאי אין הדבר פוטר מלעסוק בספר 'ליקוטי הלכות' בעצמו, וכפי שכותב רבי לוי יצחק לאחד מאנ"ש: "מה שאתה מסתפק אם אתה יוצא בלימוד ליקוטי הלכות כשאתה לומד הקיצור [= אוצר היראה], בודאי ענין גדול מאד ללמוד לשונו הקדוש של מוהרנ"ת ז"ל" (תמימי דרך, מכתב עז).

פני התחזקות והתעוררות שנערכו ונעבדו מתוך אוצרות שיחותיו של הגרי"ם שכטער שליט"א

שביבי אור

מלחמת פרעה ומלחמת עמלק

הילחם בעמלק, כי כמו שכאשר נלחמים נגד עם ישראל, אמר השי"ת שהוא ילחם ואנו נחריש, כן להיפך כאשר יוצאים מלחמה נגד השי"ת, לא עת להחריש אלא צריכים אנו לצאת ולעמוד לצדו של השי"ת במלחמתו, "צא הילחם בעמלק".

וכל מגמתו של עמלק במלחמתו היתה להפר קשר וברית זו, לכן מובא שעמלק "חתך זנבות והשליכן כלפי מעלה" - זו היתה מחשבתו הזדונית של עמלק, לטמא את ישראל ולבייש את המצוה של מילה, שהיא הברית עולם בינינו לבין אבינו שבשמים. 'אשר קרך בדרך' - אשר טמאך, כמאמר המדרש. ומדברי הזהר הק' יוצא, שכל היצה"ר להחטיא בני אדם הוא עמלק.

אמונה ברישעות עמלק המסתיר עצמו

ואף גם זאת קיבלנו, כי נשמות אלו של עמלק מצניעים היטב את רשעותם. וכדי להבחין בעמלק שורש כל הרע, צריכים אמונה, כי כלפי חוץ הם מראים עצמם לאנשים הגונים בעלי תרבות (ודשענטלמאן), עדינים ואצילים, וצריכים להאמין שבתוך היפיפיות הזאת טמון גזע פתנים של עמלק.

ואכן אנו מוצאים שבכל מקום שמדובר בתנ"ך על מלחמת עמלק נאמר "לא תחמול", כי צריכים הוראה מפורשת לא להתפעל

ולבטל ח"ו את קבלת התורה. ועל מלחמה זו של עמלק מובא בזה"ק שמימות עולם לא היתה מלחמה קשה כזו כמו מלחמת עמלק!

זאת ועוד, עמלק היה מזרע אברהם, והנה הוא רואה שזרע יעקב שגם הוא מזרע אברהם, עומד לקבל תורה מפי הגבורה, ואם יקבלו את התורה כבר יונצח הברית הנצחית בינינו לבין הבורא ית' לעולמי עד ולנצח נצחים, לכן הגיע עם כל כוחות הרע והרשע של כישופים וכל מיני אמצעים של הבאת טומאה ויצה"ר בישראל, בכל הכוחות שבעולם, ועי"ז להפר את הברית ולנתק את הברית עוד בטרם יבוא לידי חיזוק בקבלת התורה.

ובזה יבואר הענין לאשורו, מה בין מלחמת פרעה שנצטוו להחריש ובין מלחמת עמלק שנצטוו לצאת ולהילחם. כי במלחמת פרעה בישראל, היות שאנו קשורים בברית נצח עם השי"ת, וכאשר פרעה יוצא למלחמה עלינו לכותנו, אזי כביכול מוטל על השי"ת לעמוד לצדנו ולסייע לנו במלחמה הזאת שניטשה עלינו, על זרע ישראל נאמניו, ועל זה אמר הקב"ה לישראל "אתם תחרישון" כי אני אלחם את מלחמתכם. ואילו כאשר עמלק יוצא להילחם, נגד מי הוא נלחם, נגד הקב"ה בכבודו ובעצמו! - מלחמה לה' בעמלק, על ה' ועל משיחו... אזי מוטל עלינו חובה לצאת ולעמוד כביכול לימין הקב"ה במלחמתו - 'צא

הנה אנו רואים דבר פלא: בתחילת פרשת בשלח במלחמת מצרים אמר משה לישראל ה' 'ילחם לכם ואתם תחרישון', ואילו בסיומה של אותה פרשה גופא, במלחמת עמלק, ציוה משה ליהושע 'צא הלחם בעמלק'. פעם אנו מצווים להחריש ולא להילחם, ואילו פעם שניה אנו מצווים לצאת ולהילחם, והדבר אומר דרשני.

והביאור בזה, שהנה עם ישראל קשור בברית נפלא עם השי"ת עוד מאבותינו אברהם יצחק ויעקב, שאנו כלל ישראל נאחז תמיד בהשי"ת בברית עולם שלא תופר לעד, וזה כל התכלית שלמענה ברא השי"ת את העולם - 'בראשית' בשביל התורה שנקראה 'ראשית' ובשביל ישראל שנקראו 'ראשית' - שנאחז תמיד בתורה הק', בלימוד התורה ובקיום התורה, וזה תכלית הבריאה. ואז, אם נקיים את מה שמוטל עלינו, יקיים השי"ת את המטרה שלמענה ברא השי"ת את העולם הזה וכל כך הרבה עולמות. כי ע"י קיום הברית יקויים בנו הגילוי הגדול דלעתיד של 'עין לא ראתה אלקים וזולתך', ואז נזכה לשמחה הגדולה שנתמלאה התכלית שלמענה נברא העולם.

עמלק היה שונא של הקב"ה בעצמו, ולא רצה שיקיים מטרת השי"ת, והגיע ללחום עם ישראל דייקא לפני קבלת התורה כדי להפר

מפיים ועדינותם השקר, ולדעת שכאן טמון טבע הרציחה הגדולה ביותר שבעולם, אלו הם שונאי ה' האמיתיים, שונאי עם ישראל אשר אין גרוע מהם.

הרה"ק רבי אהרן ראטה זי"ע, בעל "שומרי אמונים", כתב, שלפני כשלושים שנה (היינו לפני מלחמת היטלער ימ"ש) שאל אותו אחד מאנשיו אודות זה שבעבר שמענו על פאגראמע'ן, רציחות ושחיתות, ואילו בזמננו, מאז שהוקמו בתי הספר והשולע'ם ובכל המקומות משתלמים במדעים ובחכמות, נעשו הבריות מלומדים וכבר אינם מסוגלים לנהוג כחיתו ארץ לשחוט ולהרוג אנשים. ובעונותינו הרבים נוכחנו כי דייקא מגרמניא המלומדת כביכול, שאנשיה היו בעלי הנימוס והמלומדים הגדולים בעולם, דייקא מהם יצאה רעה גדולה ואיומה כזאת, רציחות ושחיתות כאלו אשר מיום בריאת העולם לא היתה כזאת!.

זאת היא האמונה שקיבלנו מהלכה למשה מסיני שעמלק הוא שורש הרע, וזאת היא ההלכה שעשו שונא ליעקב (ספרי בהעלותך ט י), ולכאורה מה משמעות המילה "הלכה", כי אמנם אצלם היא הלכה בלא טעם, והוא טבוע בדמם, ש"עברתו שמרה נצח" (עמוס א יא), קיימת שם שנאת עולם על ה' ועל משיחו.

זהירות בתולעים

שאינה ניכרת רק כטיפה קטנה ממש, כל זמן שהעין קולטתה אסורה כאילו היתה בריה גדולה, ואפילו שאינה זזה או שמתה כבר אסורה כיון שהעין שולט בה (כן מבואר בשו"ע סי' פד ס"ו ברמ"א). וכפי שמבואר בשו"ת **חתם סופר** (יו"ד סי' עז) שגם מילבין מתים הנמצאים בקמח אסורים הגם שאינם רק נקודות קטנות.

אמנם חרקים שאין גופם נראים לעין כלל אפילו לא כטיפה קטנה, ורק דרך זכוכית מגדלת הם ניכרים, אינם אסורים. וכך כתב **הערן השולחן** (סי' פד ס"ו) 'שמעתי שבכל מיני מים וביחוד במי גשמים מלא ברואים דקים שאין העין יכולה לראותם, ובילדותי שמעתי מפי אחד שהיה במרחקים וראה דרך זכוכית המגדלת עד מאוד כרבות פעמים במים כל המיני ברואים, ולפי זה איך אנו שותים מים שהרי אלו הברואים נתהוו במקורם. אמנם האמת הוא דלא אסרה תורה במה שאין העין שולטת בו דלא ניתנה תורה למלאכים, דאם לא כן הרי כמה מהחוקרים כתבו שגם כל האויר הוא מלא ברואים דקים מן הדקים, וכשהאדם פותח פיו בולע כמה מהם, אלא ודאי דהכל יפצה פיהם, ואף אם כן הוא כיון שאין העין שולט בהם לאו כלום הוא. אמנם כמה שהעין יכול לראות אפילו נגד השמש ואפילו דק מן הדק הוה שרץ גמור. ע"כ.

ויש לדעת שעל פי רוב צבע תולעים הנמצאים בפירות דומים לצבע הפרי, ויש פירות שיש בהם גושים וגרעינים שקשה מאוד להבחין בין גרעיני הפרי לתולעים (מצוי בתנאים, תולעים וכו'). וכאמור מכיון שעצם גוף התולעת ניכר בעין אלא שאין האדם יודע להבחין בינו ולפרי, התולעת אסורה מן התורה.

האור החיים הקדוש על הפסוק 'ולא תטמאו ונטמתם בם' (ויקרא יא מג) כותב: צריך האדם לזהר בתוספת זהירות וזריזות בכל דבר אשר יכנס בגדר ספק שיקוף זה, ומה גם בזמנים אלו שנוהג האויר והארצות כולן יחד, ואין לך גידולי קרקע שאין בהם מהשיקוף, שומר נפשו ישמור את הדבר. וכתב שם שמעשה התייעוב יעשה מעשהו בנפש האדם אפילו בהיסח הדעת, אלא שהפגם במזיד יעשה נפשו שקץ, ובשוגג תטמא נפשו ותטמא.

ודבריו הקדושים נוגע מאוד לדור שלנו שמיובאים פירות וירקות ממדינות למדינות, והפירות והירקות שהיו ידוע בדורות הקדומים שהם בחזקת נקיים, הרי על ידי היבוא מובאים חרקים שונים שלא היו במדינותינו, ואף שמתפתחים כל הזמן סוגי חומריים לנקות את הגידולים, לא יצילו מן האיסור, וצריכים לבדוק בכל עת ועונה מה בחזקת נקי ומה לא.

וכתב **הפרי חדש** (יו"ד סוף סי' פד) שהחמירה התורה בהרבה לאוין ומלקויות על אכילת שרצים שהוא איסור מצוי מאוד בפירות בירקות ובקטניות ברוב מיני מאכלות ואי אפשר להזהר מלהיכשל בהם אם לא בזריזות גדול, ולפיכך הוצרך הכתוב לזרז ביותר ולהרבות לאוין, ומעתה כל אדם יזרז בעצמו מלהיכשל באיסור זה וגם לדרוש בריבים חומר איסורו כי היכי דליפרשו מיניה. וכתב **החכמת אדם** (כלל לה ד"כ) ראוי לאדם להסתכל במה שאוכל ועל ידי זה יצלל מכמה תולעים, ומעיד אני שכמה וכמה פעמים ניצלתי על ידי זה בדרך השם. ע"כ.

ויש לדעת שגם תולעת קטנה מאוד

שדרך לבישתו על הגוף ממש דינו כ'טבעת' שהוא תכשיט, ואין ראייה ממה שאם יתקלקל השעון אין הולכים עם השעון, דגם טבעת שיש עליה חותם נקרא תכשיט לאיש ואין עליו איסור הוצאה, אף שאם יתקלקל החותם לא ילבישו, דכל שהדרך ללבשו על הגוף ממש נקרא דרך לבישה. ומסיים: שמטעם זה אין למחות באלו שנושאים אותו כשהוא לבוש על ידו ממש, אבל ראוי לכל בן תורה וירא שמים שלא ללבושו בשבת כדי שלא יבוא להקל גם בשעון כיס, ושלא יבוא להקל בשעון יד להלבישו על הכתונת, וכן אני מצוה לתלמידי. ע"כ.

וכן מובא **בשמירת שבת כהלכתה** (פ"ח הע' קיג) שלדעת **הגרש"א** ז"ל כיון שהכל רגילים ללבושו על הגוף נקרא דרך מלבוש (וע"ע במשנ"ב ס"ק טו). ויתכן דבזמן הזה שרגילים לחיות עם שעון הדבר קיל יותר, דבדורות הקודמים לא היו חיים כל כך עם השעון כמו היום, ומטעם זה לא ידעו כל כך להבחין בזמני צאת הכוכבים כמו היום שחיים עם לוחות זמנים ושעות, ולכן בזמננו נחשב הדבר יותר לצורך האדם ונקרא יותר דרך לבישה.

טלטול שעון יד מחוץ לעירוב

מלבוש תכשיט ומשא

מצנינוג' דרגות בידינו הוצאה בשבת, יש חפצים שהם בגדר 'מלבוש', ויש שהם בגדר 'תכשיט', ויש שהם בגדר 'משא'. והכלל בזה שכל דבר שהוא בגדר 'מלבוש' או 'תכשיט' מותר לצאת עמו בשבת, וכל דבר שהוא בגדר 'משא' אסור לצאת עמו בשבת, ואם הוציאו כדרך הוצאה חייב חטאת. ויש דברים שהם בגדר מלבוש ותכשיט ואף על פי כן אסור חכמים לצאת בהם מחשש שיפסדם ברחוב ויטלטלם ד' אמות ברשות הרבים, כאשר מפורש בארוכה **בשולחן ערוך** (סי' שא ס"ט) שג' יע"נ בביה"ל סי' שא ס"ז ד"ה כל).

הספק בשעון יד

ויש להסתפק באיזה הגדרה נכלל שעון יד, האם יש להחשיבו כמלבוש או כתכשיט מאחר שהרגילות ללכת עם זה כל היום כשהוא מוהדק על היד, וממילא מותר לצאת עמו בשבת חוץ לעירוב. או שנחשב כמשא ואסור לצאת עמו בשבת.

ההבדל בין מלבוש תכשיט ומשא

וכדי לעמוד על הדברים יש להתבונן מה עיקר ההבדל בין מלבוש ותכשיט למשא, והוא: שהמלבוש והתכשיט עשוי לשמש גוף האדם כשהוא מלבוש בהם. ואילו משא אינו משמש גוף האדם בעודו לבוש בהם. כי הבגד מכסה את גוף האדם כדי שייראה מכובד, ומחמם את גוף האדם ומגן עליו מקור וצינה. וכן תכשיט עשוי לקשט ולייפות את האדם כשהוא עליו. ומטעם זה קיטע שאינו יכול לילך ברגליו מותר לצאת במקל מכיון שמועיל לו בהליכתו הרי זה נחשב כמנעל. וכן 'תפילין' שהאדם מקיים בו מצוה בלבישתו נחשב כתשמיש שמשמש את האדם בעודו עליו, וכענין זה דברים המועילים לרפואת האדם כקמיע מומחה ועשבים דינם כתשמיש המשמש את האדם בשעת לבישתו.

אבל דבר שאינו משמש את האדם בשעת לבישתו, ועיקרו נעשה לשימוש אחר שאינו קשור לגוף האדם. כמו לדוגמא 'מפתח' שעיקרו נעשה לפתיחת הדלת, אם האדם מעבירו ממקום למקום כדי שיוכל להשתמש בו כשיגיע לביתו לפתוח הדלת חייב חטאת משום הוצאת 'משא'.

ביאור הספק הנ"ל

ומעתה יש להסתפק איך מסתכלים על שעון יד, כי מצד אחד הוא דומה ממש למשא, שעיקר ההשתמשות של השעון הוא בשביל לדעת את השעה המדויקת, ואינו משמש את גוף האדם מחמת לבישתו, ואין האדם נהנה בעצם הליבשה שלו.

ומצד שני יש לומר שמאחר שבזמננו כל סדר היום של האדם תלוי לפי הזמנים של השעון, ולצורך זה אנשים עונדים שעוני יד כדי להיות ממוקדים בפעולותיהם במשך כל היום על פי השעון, הרי זה כחפץ שמשמש את האדם בצרכיו הן בשעת הליכה והן בשעת עמידה, ואף שאינו משמש את גוף האדם בפועל הרי

משמש 'צרכי האדם' דרך לבישה, וזה דומה לתפילין שנקרא תכשיט משום שמשמש את האדם ב'צרכי מצוה' דרך לבישה, אלא שחששו חז"ל בתפילין שיפשיטנו כשיכנס לבית הכסא, ובשעון יד אין חשש זה.

היתר בעל השואל ומשיב בשעון כיס

והנה **הגאון בעל שואל ומשיב** (מהדור ח"ג סי' לא) בתשובה **לבעל הקיצור שולחן ערוך** כותב שמותר לצאת עם שעון כיס המחובר לבגד בשרשרת של זהב, שלדעתו כיון שמחובר לבגד הרי זה נחשב כחלק מהבגד. וזה לשונו: 'על דבר הזיגער עם רביד של זהב, על דעתו הוא מותר לשאת ואף שמעלת כבודו כתב שהחכם צבי ז"ל לא נשא רק במקום שיש עירוב וכך כתבו האחרונים, לפי עניות דעתי כל שהוא לבוש בבגדיו ובפרט שהוא עם רביד זהב ודאי מותר אף במקום שאין עירוב דהוה תכשיט ולא משא'. ע"כ. **והמהרש"ם** (דע"ת סי' שא ס"א) כתב שאם השרשרת דבוק ממש להזיגער מותר לישא גם הזיגער, אבל אם רק תלוי בקרס אין להקל.

הדברי חיים יוצא כנגד ההיתר

אכן **הדברי חיים מצאנז** (ח"ב א"ח סי' לג) יצא חוצץ נגד ההיתר וכתב: 'תמה אקרא האין יעלה על לב איש להתיר, אם משום תכשיט הא המנהג שהמורה שעות מונח בבתי ידיים הנקרא טא"ש או קעשינ"ע בלשון פולין, ואם כן הרי הוא מכוסה, ומאי שם תכשיט עליו. ואם משום שבטל לגבי השלשלת שהוא זהב או כסף, זה אינו כלל כמבואר ברמ"א סי' ש"א (סעי' יא). ולכן בודאי אסור לצאת במורה שעות והיוצא בו ברשות הרבים בוודאי חייב חטאת. ע"כ.

המשנה ברורה מכריע לאיסור

וכן פסק **המשנה ברורה** (סקמ"ה) למעשה שאסור לצאת עם מורה שעות המחובר לבגד על ידי שרשרת של זהב. שהשעון יש לו חשיבות בפני עצמו ואינו בטל לשרשרת ולבגד, ו**בביאור הלכה** (ד"ה בזה) האריך בזה, וכתב: והארכתי בכל זה להוציא מדעת גדול אחד שכתב להקל בזה אגב שיטפיה ולא הביא לדבריו שום טעם וראיה. וכיון בזה לתשובת השואל ומשיב הנ"ל.

לפי זה אוסר המנחת יצחק שעון יד

ובפשוטו לפי הדברים נמצא שגם שעון יד נקרא 'משא' ולא תכשיט ואסור לצאת עמו מחוץ לעירוב, שהרי גם כשהשעון מחובר לבגד כיון שיש לו חשיבות לעצמו נקרא משא ולא תכשיט, אם כל שכן שעון יד שאינו מחובר לבגד רק לרצועות שמחזיקות אותו שנקרא משא.

וכן פסק **המנחת יצחק** (ח"א סי' טז) שאסור לצאת עם שעון יד אפילו שעון של זהב שהוא תכשיט לאשה, דעיקר תכלית יעודו של שעון הוא להשתמש בו לדעת את השעה, ואינו בא להגן על האדם. וכפי שכתב **הערן השולחן** (סי' שא סס"ב) דמורה שעות שקורין 'זיגער' אפילו הוא נאה מאד והוא מזהב טהור אסור

לצאת בו ויש בזה חיוב חטאת ברשות הרבים, והמקיל בזה עתיד ליתן את הדין, דכלי תשמיש הוא כדי לידע השעות אלא שמייפין אותו כמו שמייפין כל כלי תשמיש, וראיה דהא אם יתקלקל ולא ילך זמן רב יצניענו ולא ישאנו עד שיתקנו. ע"כ.

המהר"ץ דושינסקי מתיר שעון יד

מנגד, **בקובץ המאור** (שנה ט חוברת ה) נדפס תשובה **ממהר"צ דושינסקי** ז"ל להגאון רבי **ישראל יצחק רייזמאן** ז"ל שכתב בפשיטות ששעון יד המלוש על הזרוע דינו כאצטרה שמוניחים בזרוע, ומותר לצאת בה לרשות הרבים, וכתב שאמנם ודאי מי שרוצה להחמיר על עצמו הרי זה משובח אבל על פי עיקר הדין אין צריך להחמיר.

אמנם בהמשך שם נדפס שם תשובה **מהגאב"ד טשעביץ** ז"ל שכתב בפשיטות דהמורה שעות עיקרו עשוי לתשמיש ולא לתכשיט ואסור לצאת עמו חוץ לעירוב.

שיטת האגרות משה והגרש"א

והנה **הגר"מ פיינשטיין** ז"ל באגרות **משה** (ח"א סי' קא) מצדד להיתר בזה, וכותב ששעון יד

וְעַל לְמוֹד הַפּוֹסְקִים הַזֵּהִיר מֵאֵד מֵאֵד בְּיֹתֵר מִפֶּל הַלְמוּדִים... וְהוּא תַקֵּן מְדוּל מֵאֵד מֵאֵד...
וְאֵמֶר, שֶׁפֶל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי מְהִיב לְלֵמֵד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם 'פּוֹסְקִים' וְלֹא יַעֲבֹר.

בע"ה ניתן לשמוע שיעור בעמוד היומי
מידי יום בשלוחה 433 בקול אנ"ש

רבי נחמן מולטשינער (c)

מי שיש לו חולה ילך אצל חכם ויתפלל עליו

בעלים לתרופה מצאנו שר' נחמן הזכיר עצמו לפני רבו מהורג'ת כשהיה לו חולה בתוך ביתו, שיתפלל עליו, וקיים מה שאמרו רבותינו ז"ל (ב"ב קטז ע"א) "מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים", וכמו שפירשו רבינו ז"ל (בליקו"מ ח"א סי' י) שעיקר התפלה שיתגלה מלכותו התיי אפשר לעשותה כי אם על ידי צדיקי הדור, כי עיקר התפילה אינם יודעים כי אם צדיקי הדור כי צדיק מושל בתפלתו עיי"ש.

והוא"ל במכתבי מוהר"ג: "ג' פקודי תר"ד בירסלב ... וקודם שהגיע מכתבך אתמול, קיבלתי בבוקר מכתב קטן מידידינו ר' נחמן מהייסין שזוגתו ובתו אינם בקו הבריאה, ובתו הקטנה חולה ביותר, השם יתברך יסעדם מהרה" (ס' תנ"א).

גודל צערי עד הנפש

וכששמע מוהר"ת שר' נחמן נחלש, הגיע צערו מזה עד הנפש ממש, והתפלל עליו הרבה, וייחל וציפה שהש"ת ישלח לו רפואה שלימה, וביקש מבנו ר' יצחק שידוענו לו במהרה בשורות טובות שחזר לאיתנו, כמובא בעלים לתרופה:

ד' תצא תקצ"ח ... גודל צערי עד הנפש מחולשת ידידיו
ר' נחמן נ"י תבין בעצמך, השי"ת ירחם עליו ועלינו, וישלח
לו רפואה שלימה קל מהרה, ותראה מיד בפאסט ראשון
לכתוב לי אגרת לאומאן להודיענו הטוב ממנו, מי יתן
ויבשרני בשורות טובות במהרה אמן כן יהי רצון" (סי' רס').

ואכן, הבן יקיר ר' יצחק קיים מצות כיבוד אב, ומיד כשנשתפר מצבו של ר' נחמן שלח לו אגרת לאומאן, והחיה בזה את מוהרנ"ת, אך עדיין לא עלתה ארוכה, כי לא הודיע לו מה שנעשה עם בנו של ר' נחמן, ומוהרנ"ת שאלו באר היטב גם כזה, כמסופר בעלים לתרופה:

"ה' תבוא תקצ"ח אומאן ... מכתב קטן שלך שהיה מכורח באגרת של ר' נחמן נ"י ראיתי, והחיית את נפשי במה שבישרתני טוב שתהילה לא-ל התחיל לשוב לאיתנו ר' נחמן נ"י, הש"ת יגמור רפואתו בשלימות, אך יש לי צער שלא הודעתני מהילד שלך".

ארי שבתורה

מוהרנ"ת הצליח להעלות את משמשו ר' נחמן למדרגות ורמות ונשגבות, ועלה בידו להוציא אותו לגמרי מעסקי עולם הזה, ושיתמסר כל כולו לתורה ועבודת השי"ת, והצליח עמו יותר ממה שעלה בידו עם תלמידים אחרים, כדוגמת החסיד ר' אפרים ב"ר נפתלי, שאף שהיה איש מורם מעם, חריף וברי טובא, וגם חיבר ספרי קודש, עכ"ז נשאר סוחר במשא ומתן (שישק ח"ב סי' תשנ"א).

וכה אמר פעם אחת מוהרנ"ת לתלמידו רבי אפרים ב"ר
נפתלי בזה"ל: דו פרויקע [שמו היה ר' אפרים וכינוי שמו
"פרויקע"] מיט דיין קעפאלע זאל איך מיר רעכנט אז ר' נחמן
זאל האבן געפיל אין רבינ'ס ספר" (= אתה אפרים. עם ראש
טוב כמו שלך, מערע בדעת' שו' נחמן מוטולשטין תהיה לו הרגשה בספרו
של רבינו (? ויתר ממך?) "שיש"ק ח"א ס' קע"א)

בדרך ע"י הרה"ח רבי נחמי שווארצמן שליט"א בעמח"ס "אוצרות עלים לתרופה".

הרה"ק רבי זושא מאניפולי זי"ע

יום דהילולא ב' שבט

איש הפלא

אחד המיוחד ממאורי האור - מגדולי תלמידי הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע - שידין רב לו ביסודה ובכינונה של דרך החסידות לדורות עולם מאז ועד עתה, הוא ניהו "החסידי המפורסם איש אלוקים קדוש מופת הדור כבוד מזהר"ר משולם זוסמן" (אלו הם תאוריו ושמו כפי שמופיע בשער הספר הקדוש נועם אלימלך שיצא לאור עוד בחייו בשנת תקנ"ד). בגודל קדושתו במעלות צדקותו ובדרך עבודתו הצרופה הוסיף לבערת החסידות הגדולה גוון עילאי בעל משמעות מיוחדת.

תהילתו מלאה ארץ, בכל חצרות החסידות ללא יוצא מן הכלל מתבדרים אוצרות יראה מלאים מזן אל זן של סיפורים עובדות ואמרות טהורות משמו של אותו צדיק ונשגב. גם חלקינו - חסידי ברסלב לא נגרע, ובעברינו בין בתרי הכתבים של גדולי אנ"ש לדורותיהם מתגלה לנו כר גדול ונרחב של עובדות סיפורים והנהגות מאותו צדיק וקדוש, החל מתקופת רבינו זי"ע כפי שמוכח בחיי מוהר"ן (סימן קצנ"ג) **שהפליג מאוד מאוד בקדושת הרב הקדוש רבי זוסיא כידוע אצלנו** (ועיין שם גם בסימן ק"ח) ועוד. כמו כן בכתבי גאון עוזנו מוהר"ת זי"ע ישנה התייחסות מכובדת מאוד לאותו צדיק, וכך במשך כל הדורות שלאחר מכן עד לזמנינו לאו שזכינו לשמוע ידבריו אמונה מהיהם ומפי כתבם של ראשי חבורות, החסידי רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל ויבדלחט"א הרב החסיד רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א.

באסופה זו נשתדל בע"ה להביא את כל הסיפורים המופיעים בכתביהם, כשחלק נכבד נלקטו ממסדרת ספרי 'שיח שרפי קודש' ומכתבי מו"ר הרב החסיד רבי יעקב מאיר שליט"א.

אמנם חלק מהעובדות מוכרים גם בקרב בני החסידות הכללית. אולם כשהדברים מסופרים ונשמעים מפי חשובי אנ"ש לדורותיהם אזי נלווה להם נופך מיוחד וטעם מעודן - חן של אמת.

נצר משרשיו יפרה

הרה"ק רבי זושא זי"ע נולד בכפר לאפאחי שלידי העיר טיקטין שבפולין, לאביו הצדיק רבי אליעזר ליפמאן שהיה נצר לאחת המשפחות המיוחסות בישראל דור אחר דור. בין אבות המשפחה נמנים בעל הט"ז, הב"ח המהרש"ל, רבינו שכנא מלובלין ולמעלה בקודש, עד לבעלי התוספות. אמו הצדקנית היתה הרבנית מרת מירל ע"ה, שכפי שהעיד עליה בנה הגדול "לא ידעה להתפלל בסידור, רק את הברכות ידעה לומר, ובאותו מקום בו נהגה לברך מדי בוקר היתה שורה השכינה הקדושה". (אור יקרות).

בנוגע לכך סיפר הרב החסיד רבי לוי יצחק ז"ל ששמע מרבו הגה"ק רבי אברהם ב"ר נחמן זצ"ל שידוע שזוגתו של הבעל שם טוב לא ידעה לקרוא ולהתפלל מתוך הסידור, וכן היה גם בביתו של הרה"ק רב זוסיא מאניפאלי. ואמר על כך הרבי ר' זוסיא: "פארוואס בין איך געקומען צו מיין

ברכת מזל טוב להרה"ח ר' יצחק נפתלי וויזשניץ שליט"א להלג נישואי בתו עב"ר ששעט"ו יה"ר שייבו לנלות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק ויע"א	ברכת מזל טוב להרה"ח ר' נתןמן וויל שליט"א להלג היכנס בתו משה נ"ו לעול תורה ומצוות יה"ר שייבו לגרלו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להרה"ר שמעון ביר טע אנשין הי"ו להלג היכנס בתו נתן משה נ"ו לעול תורה ומצוות יה"ר שייבו לגרלו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להרה"ח ר' מנחם מנדל גולדברג שליט"א להלג היכנס בתו ישראל יעקב נ"ו לעול תורה ומצוות יה"ר שייבו לגרלו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להרה"ח ר' חיים דוד כהן שליט"א להלג אירוסו בתו עב"ר הבה"ח אהרן לוי נ"ו בהרה"ח ר' יהודה לוי שליט"א יה"ר שייבו לנלות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק ויע"א	ברכת מזל טוב להרה"ר שמואל חיים אפל הי"ו להלג חולדת הבן יה"ר שייבו לגרלו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להרה"ר אלמלך קענע הי"ו להלג חולדת הבן יה"ר שייבו לגרלו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להרה"ר שמואל שטיינץ הי"ו להלג חולדת הבן יה"ר שייבו לגרלו לתורה לחופה ולפעש"ט ולרוב נחת קדושה
--	---	--	---	--	---	---	---